

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 42. De Religionis exercitio in Silesia, jure reformandi, & Jurisdictione
Ecclesiastica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

Sæc. XVII. bunt, a territorii Domino tolerantur,
A. C. 1648. & privato Exercitio domi vel in vicino
 Templo frui non prohibeantur, aut
 cum suis bonis emigrare permittantur,
 concesso triennii spatio: nemo autem
 alterum ob religionem despiciat, vel a
 communi jure & beneficio excludat,
 §. 34. & seqq.

§. XLII.

*De Religionis exercitio in Silesia, jure
 reformandi & Jurisdictione
 Ecclesiastica.*

Præterea statutum, ut Protestantibus
 Principibus in Silesia ex Cæsaris
 gratia liberum sectæ, suorumque ju-
 rium exercitium relinquatur, ceteri
 vero Nobiles & subditi ibidem, sicut
 & in Austria inferiori emigrare non te-
 neantur, sed in locis vicinis extra ter-
 ritorium sectæ exercitio vacare, &
 Schweidnitzii, Glogaviæ, & Jauravii
 extra urbes prope mænia tres Ecclesias
 suis sumptibus erigere permittantur.
 In §. autem quadragesimo secundo &
 seqq. decisum, quod jus reformandi
 nec a sola qualitate feudali a jure ter-
 ritoriali sejuncta, nec a sola criminali
 jurisdictione dependeat, si autem jus
 territoriale sit controversum, anni nor-
 malis possessio attendatur, donec super
 posses-

possessorio & petitorio decidatur, ac ^{Sæc. XVII.} circa reditus post pacem Religiosam a A. C. 1648.
 Protestantibus aquisitos, necnon circa
 decimas, pensiones &c. dicti anni pos-
 sessio observetur: tota denique juris-
 dictio Ecclesiastica etiam in civitatibus
 mixtis in Protestantes sit suspensa usque
ad Religionis compositionem. Protestan-
 tes tamen in ditionibus Catholicis vel
 Catholici Protestantium subditi juris-
 dictioni huic subint in iis casibus, qui
 Augustanam confessionem non concer-
 nunt, dummodo anno præfato hanc
 jurisdictionem agnoverint: denique nul-
 lus publice vel privatim concionando,
 scribendo &c. Passaviensem & Religio-
 sam, ac Westphalicam pacem impu-
 gnet. In reliquis vero articulis de æ-
 qualitate utriusque Religionis Deputa-
 torum, de votorum pluralitate non at-
 tendenda, de Judicio Aulico, Came-
 ra Imperiali, necnon de Assessorum
 numero, aliisque politicis Statuum ju-
 ribus decisiones habentur. Helvetii
 etiam ab Imperio exempti, & Calvi-
 nistæ hujus pacis capaces pronuntian-
 tur: postea actum de Suecorum, Bran-
 denburgicorum, Brunsvicensium &c.
 compensationibus, ubi Suecis jura in Ca-
 pitulum Caminense necnon Archiepisco-
 patus Bremensis, & Verdensis Episcopa-
 tus: Brandenburgico autem Episcopatus

M m 3

Halber-

Sæc. XVII. Halberstadiensis salvo Religionis & bonorum Ecclesiasticorum statu, quo per **A. C. 1648.** Archiducem Leopoldum ex inito cum Capitulo pacto, fuit collocata, necnon Mindanus, & Caminensis cum expectativa in Archiepiscopatum Magdeburgensem: Mechlenburgicis vero Episcopatus Sverinensis, & Razeburgensis cum potestate extinguendi Canonicatus, & Duci Gastrovienti duo Canonicatus, & commenda Melitensis Nemerowana, ac denique Sverinensis commenda Mirovana cedebantur: Præterea Brunsvicenis & Luneburgicis Ducibus alternativa cum Catholicis in Episcopatum Osnabrugensem concedebatur, ita tamen, ut Franciscus de Wartenberg legitimus Episcopus nuper a Suedis spoliatus, restituatur quidem, Gustavo autem spurio Gustavi Adolphi Regis filio octoginta Thalerorum millia pendat, & Religio ad statum anni 1624. reducatur, necnon defuncto Francisco Luneburgicus succedat, & quoties A Catholicus alternabit, semper Colonienfi Archiepiscopo jurisdictio in Catholicos competat: Insuper Luneburgicis & Brunsvicenis Monasteria Walkenriedense, & Groninganum addebantur. Denique Christiano Brandenburgico cænobium & Præfecturæ Zinna & Coburg, & ex collectis in Archiepiscopatu

patu Magdeburgensi tria millia Thale- Sæc. XVII.
 rorum, Hasso - Casselanis autem adju- A. C. 1648.
 dicata fuit Hirschfeldensis Abbacia
 unacum quatuor Præfecturis & sexcen-
 tis Thalerorum millibus, quæ Mogun-
 tinus, Coloniensis, Paderbornensis &
 Monasteriensis Episcopi & Abbacia Ful-
 densis pendere jubebantur, non alio
 ex titulo, nisi ut ipsi urbes inique sibi
 ablatas recuperarent. Hac demum
 pace perfectum est bellum, quod Pro-
 testantes Pragæ ante triginta annos
 seditione in Cæsarem, ejusque Mini-
 stros mota adorti sunt, & inhumana
 sævitia in Catholicos continuarunt, &
 Ecclesiasticorum bonorum spoliis ex-
 tinxerunt, quin vel unquam de refun-
 dendis belli expensis, & damnorum
 Cæsari, Catholicisque illatorum com-
 pensatione cogitassent, unice intenti,
 ut duntaxat ex Ecclesiasticorum, &
 Catholicorum terris, & bonis pax Pro-
 testantibus proficua emeretur, nulla
 autem læsæ Catholicorum parti vel ex
 unico Protestantium pago satisfactio fie-
 ret. Erat igitur hæc pax Ecclesiæ &
 Imperio non minus nociva, quam
 necessaria, ne iniquissimo illo tem-
 pore majus utrique dedecus inureretur.
 Porro eadem die vigesima quarta Octo-
 bris firmatum est Cæsareo - Gallicum
 seu Monasteriense pacis instrumentum,
 Mm 4 quia

Sæc. XVII. quia vero eadem ferme, quæ circa
A. C. 1648. religionem, & Ecclesiasticorum bona
 Osnabrugæ conventa fuere, pariter
 Monasterii sancita leguntur, hinc ea
 repetere superfluum foret; exactam
 vero tam Osnabrugæ, quam Monasterii
 gestorum notitia hauriri potest ex actis
 publicis Joannis Godefredi Maiern, qui
 pariter Historicam Relationem ab Ada-
 mo Adami Hildesienfi Suffraganeo &
 Corbeiensis Principis & Abbatum Le-
 gato editam, atque iterato prælo Fran-
 cofordiensibus literis excusam juxta
genuinum, ut ait, *Autographum* Lipsiæ
 Anno 1737. se restituisse asserit, & ta-
 men fraude nimis manifesta in uno
 loco plusquam centum paginas omisit,
 alia mutilavit, multa in alium sensum
 contorsit, aliisque verbis, ac in Ada-
 mi Autographo habentur, enarravit,
 uti ceteris prior deprehendit Benedictus
 Stolla, & postmodum P. Ziegelbauer,
 ambo clarissimi ex Ordine Benedictino
 Viri in suis emblematis Maierianis
 demonstrarunt: Enimvero Maierus sub-
 lestæ fraudis, dolique culpam ac igno-
 miniam a se amoliri nitebatur, asse-
 rendo, quod in suo exemplari ea, quæ
 P. Ziegelbauerus adduxit, desiderentur:
 Verum idem Pater nimis luculenter
 ostendit, quod ipse *codem Autographo*,
 ex quo Maierus suam editionem Lip-
 sien-

psiensem concinnabat, usus sit: hac Sæc. XVII.
 ergo excusatione haud subsistente Maie- A. C. 1648.
 rus alia effugia quærens, asseruit,
 cuncta, quæ in Ziegelbaueri editione
 leguntur, & a Maiero omissa sunt, in
 ejusdem Maieri tomis actorum Pacis
 Westphalicæ reperiri: Attamen hujus
 excusationis falsitas cuilibet ad oculum
 patebit, qui Adami relationem cum
 Maieri actis conferre haud gravabitur,
 aliunde vero editionis depravatio in-
 fuisse ex eo capite excusatur, quod
 illa, quæ pro arbitrio suo in nova edi-
 tione quis omisit, in alio libro sparsim
 habeantur. Magis ergo veritati Maie-
 rus consulisset, si ingenue fuisset fas-
 sus, quod ideo Adami relationem de-
 pravarit, quia I. nimis luculenter ex
 Adami relatione appareret, longe aliam
 Paciscentium præcipue Catholicorum
 in transigendo §. 31. Artic. V. *hoc ta-
 men non obstante &c.* mentem fuisse, ac
 hodie dum Protestantes circa jus refor-
 mandi, Religionis exercitium & Au-
 tonomiam subditorum illis affingere ni-
 tuntur, II. quod nimis clare ex eadem
 Adami relatione pateret, quinam *Ca-
 tholicorum* nomine in hac pacificatione
 intelligantur, & quam acriter Catho-
 licorum potissimi contra Religionis exer-
 citium subditis A catholicis indultum
 reclamarint: Ita nempe in desperatis
 Mm 5 caussis

Sæc. XVII. caussis in dolis & fraudibus remedium
A. C. 1648. quæritur: inde vero saltem, ex detecto
 hoc dolo etiam de integritate ipsorum
 actorum a Maiero editorum valde gra-
 vis dubitandi ansa, Lectoribus præ-
 betur.

§. XLIII.

*Independentes, necnon Anglicani exer-
 citus Duces in Caroli I. Regis
 necem conspirantes.*

*Jæger.
 Hist. Eccl.
 l. 8. c. 6.
 Salmon hist.
 d' Angl. t. I.
 pag. 255.
 Rusworth
 Vol. VIII.
 p. 2131.*

Postquam Carolus I. Angliæ Rex om-
 nes iniquas, subdolasque pacis
 conditiones sibi a rebellibus suis sub-
 ditis præscriptas acceptare recusaverat,
 non modo Independentes, sed & Pres-
 byteriani, & Parlamentarii in ejus ne-
 cem palam conspirarunt: Horum ali-
 qui ferocius instabant, ut Rex e vesti-
 gio, clanculum tamen, e medio tolle-
 retur, vel saltem militari Senatu dam-
 natus, capite plecteretur: potissimis e-
 tiam ex plebe firmum fixumque erat,
 Regem per sicarios interficere, culpam-
 que in Scotos conjicere: Primoribus
 vero consultius videbatur, per captio-
 fas quæstiones fraudulentasque ambag-
 es, & artificia Regem ita dextere in
 casses trahere, ut ipse aut contumax,
 aut publicæ tranquillitatis perturbator,
 Religionis proditor, crudelisque tyran-
 nus